

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

HOGE VERTEGENWOORDIGER VOOR
HET GEMEENSCHAPPELIJK
BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID

Brussel, 8.3.2011
COM(2011) 200 definitief

GEZAMENLIJKE MEDEDELING
AAN DE EUROPESE RAAD, HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET
EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S

EEN PARTNERSCHAP VOOR DEMOCRATIE EN GEDEELDE WELVAART
MET HET ZUIDELIJKE MIDDELLANDSE ZEEGEBIED

GEZAMENLIJKE MEDEDELING
AAN DE EUROPESE RAAD, HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET
EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S

EEN PARTNERSCHAP VOOR DEMOCRATIE EN GEDEELDE WELVAART
MET HET ZUIDELIJKE MIDDELLANDSE ZEEGEBIED

INLEIDING

De gebeurtenissen die zich bij onze zuidelijke burens afspelen, hebben een historische draagwijdte. Zij zijn de uitdrukking van een diepgaand transformatieproces en zullen blijvende gevolgen hebben, niet alleen voor de mensen en de landen van de regio, maar ook voor de rest van de wereld en de EU in het bijzonder. De veranderingen die zich thans voordoen, bieden het perspectief op betere levensvoorwaarden voor de bevolking van de regio en voor groter respect voor de mensenrechten, pluralisme, de rechtsstaat en sociale rechtvaardigheid – universele waarden die wij allen delen. De overgang naar een volddragen democratie is nooit gemakkelijk en is verbonden met risico's en onzekerheden. De EU moet zich bewust zijn van deze moeilijkheden en tegelijk duidelijk en doelgericht opteren voor steunverlening ter verwezenlijking van de beginselen en waarden die zij voorstaat. Om deze redenen mag de EU geen passieve toeschouwer zijn. De EU moet van ganser harte de wens van onze burens steunen om van dezelfde vrijheden te genieten die wij als ons recht beschouwen. De landen in Europa hebben hun eigen ervaringen gehad met de overgang naar democratie. De Europese Unie heeft een trotse traditie van steunverlening om van autocratische regimes democratische landen te helpen maken, eerst in Zuid- en later in Centraal- en Oost-Europa. Met respect voor wat in de eerste plaats een intern transformatieproces is, kan de EU haar deskundigheid aanbieden: die van de regeringen, Europese instellingen (Europese Commissie en Europees Parlement), plaatselijke en regionale autoriteiten, politieke partijen, stichtingen, vakbonden en maatschappelijke organisaties. Er bestaat een gedeeld belang bij een democratisch, stabiel, welvarend en vreedzaam zuidelijk Middellandse Zeegebied.

Wij zijn van oordeel dat thans het ogenblik is gekomen voor een kwalitatieve stap naar voren in de betrekkingen tussen de EU en haar zuidelijke burens. Deze nieuwe aanpak moet ondubbelzinnig wortelen in een gezamenlijk engagement voor gemeenschappelijke waarden. De vraag naar politieke participatie, waardigheid, vrijheid en arbeidskansen die de afgelopen weken werd geformuleerd, kan alleen worden beantwoord door snellere en ambitieuzere politieke en economische hervormingen. De EU is bereid steun te verlenen aan haar zuidelijke burens die in staat en bereid zijn om dergelijke hervormingen aan te pakken; dit kan via het **“Partnerschap voor democratie en gedeelde welvaart”**. Er moet een gedeeld engagement zijn voor democratie, de mensenrechten, sociale rechtvaardigheid, goed bestuur en de rechtsstaat. Het partnerschap moet zijn gebaseerd op concrete vooruitgang op deze gebieden. Het moet een **gedifferentieerde aanpak** zijn. Ondanks een aantal overeenkomsten is geen land in de regio gelijk aan het andere en moeten wij bijgevolg gedifferentieerd reageren.

Het **“Partnerschap voor democratie en gedeelde welvaart”** moet zijn gebaseerd op de volgende drie elementen:

- democratische omvorming en staatsopbouw, met bijzondere aandacht voor de fundamentele vrijheden, constitutionele hervormingen, hervormingen van het rechtsstelsel en de strijd tegen corruptie;
- een sterk partnerschap met de bevolking, met speciale aandacht voor steun aan de maatschappelijke organisaties en betere kansen voor uitwisselingen en contacten van persoon tot persoon, met name voor jongeren;
- duurzame en inclusieve groei en economische ontwikkeling met name voor kleine en middelgrote ondernemingen, beroeps- en schoolopleiding, betere systemen voor gezondheidszorg en onderwijs en de ontwikkeling van armere gebieden.

In deze mededeling wordt uitgelegd wat de EU reeds heeft gedaan in reactie op de kortetermijnevolgen van de recente gebeurtenissen in Noord-Afrika. Vervolgens wordt de aanpak beschreven waarmee op de langere termijn de grote verwachtingen die in de regio werden geuit, in de realiteit moeten worden omgezet. Dit zal worden ontwikkeld door te luisteren, niet alleen naar de verzoeken om steun van de partnerregeringen, maar ook naar de eisen van de maatschappelijke organisaties.

Een radicale verandering van het politieke landschap in het zuidelijke Middellandse Zeegebied vereist wijzigingen in de EU-aanpak van de regio; de onderliggende thema's van diversificatie, voorwaardelijkheid en partnerschap tussen onze landen maken deel uit van een lopende herziening van het Europese nabuurschapsbeleid waarover in april een gezamenlijke mededeling zal worden gepubliceerd.

1. **ONMIDDELLIJKE RESPONS**

- Humanitaire hulp (30 miljoen euro)
- Versoepeling van consulaire samenwerking en evacuatie
- Gezamenlijke operaties van FRONTEX
- Een beroep doen op het EU-Buitengrenzenfonds en het Europees Vluchtelingenfonds voor 25 miljoen euro
- Bezoeken aan Tunesië en Egypte van de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter, Internationale coördinatievergadering in Brussel
- Steun aan de democratische overgang

Onze eerste bekommernis was snel en effectief te antwoorden op de onmiddellijke problemen die zich stelden bij onze zuidelijke buurlanden en de risico's van verder bloedvergieten en lijden aan te pakken en te voorkomen.

Er is door de Commissie 30 miljoen euro **humanitaire steun** vrijgemaakt om de meest dringende humanitaire nood in Libië en van de vluchtelingen aan de Tunesische en Egyptische grens te lenigen. Met deze hulp wordt medische en voedselhulp verleend, naast onderdak en andere benodigdheden. Deskundigen van de Commissie zijn ter plaatse en er is een rampenplan actief om een snel antwoord paraat te hebben voor het geval de situatie verder zou verslechteren. Waakzaamheid is geboden aangezien de humanitaire crisis door de vluchtelingen uit Libië dreigt te escaleren naar buurlanden zowel in de Maghreb als in subsaharisch Afrika. De Commissie zal de financiële steun opvoeren indien de behoeften ter plaatse dit vereisen en wij sporen de lidstaten aan verder op vergelijkbare wijze steun te verlenen.

Tussen alle lidstaten en de EU is er nauwe consulaire samenwerking geweest en de passende EU-mechanismen werden geactiveerd (met inbegrip van het situatiecentrum in de Europese dienst voor extern optreden) om een snelle uitwisseling van informatie en het meest doeltreffende gebruik van middelen mogelijk te maken. Het EU-mechanisme voor civiele bescherming werd op 23 februari geactiveerd om de evacuatie van EU-burgers via de lucht of de zee te vergemakkelijken. De militaire staf van de EU heeft deze algemene inspanning gesteund. De Commissie werkt samen met internationale organisaties (Hoge Commissaris van de VN voor vluchtelingen, internationale organisatie voor migratie) om mensen die Libië willen verlaten, terug naar hun land van herkomst te helpen brengen. Gebruikmaking van de instrumenten van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) kan worden overwogen.

De Commissie heeft haar instrumenten ingezet om Italië te steunen, en andere lidstaten indien nodig, voor het geval een massieve toevloed van migranten uit Noord-Afrika zou plaatsvinden. Deze respons omvat een aantal operationele maatregelen en financiële steun. De gezamenlijke operatie van **FRONTEX HERMES 2011** werd op 20 februari opgestart, met middelen en deskundigen uit een aantal lidstaten. Indien nodig, kunnen de FRONTEX-operaties worden uitgebreid om een mogelijke nieuwe toevloed het hoofd te helpen bieden. De Commissie staat klaar om onder meer financiële steun vrij te maken uit fondsen als het Buitengrenzenfonds en het Europees Vluchtelingenfonds voor een totale som van 25 miljoen euro.

Voor **Tunesië** werd 17 miljoen euro vrijgemaakt voor onmiddellijke en kortetermijnbijstand voor de democratische overgang en voor steun aan verarmde in het binnenland gelegen gebieden. Dit omvat steun voor de oprichting van een passend wettelijk kader voor het houden van **verkiezingen** en voor een EU-verkiezingswaarnemingsmissie ter ondersteuning van de nationale commissie voor constitutionele hervormingen en verkiezingen. Daaronder valt ook extra steun aan de maatschappelijke organisaties. Verdere steun aan de democratische hervormingen zal worden verstrekt via het stabiliteitsinstrument. Na haar bezoek aan Tunesië en Egypte riep de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter op 23 februari een internationale vergadering samen om te overleggen met de voornaamste partners en de belangrijkste internationale financiële instellingen over de ontwikkelingen in de regio. Op deze vergadering werd opnieuw bevestigd dat de inspanningen van de internationale gemeenschap nauw moeten worden gecoördineerd en precies moeten worden afgestemd op en gericht naar de prioriteiten die door de Tunesiërs en de Egyptenaren zelf worden gesteld.

Voor **Egypte** is het nog te vroeg om een steunpakket aan te kondigen zolang de autoriteiten niet klaar zijn om een steunverzoek in te dienen en prioritaire behoeften vast te stellen. De EU is bereid om steun vrij te maken overeenkomstig deze prioriteiten zodra deze zijn vastgesteld.

Wat **Libië** betreft, heeft de EU de acties van het Gaddafi-regime scherp veroordeeld. De onderhandelingen over de kaderovereenkomst EU-Libië en alle technische samenwerking werden meteen opgeschort. Naast de VN-sancties heeft de EU op 28 februari verdere beperkende maatregelen afgekondigd zoals een embargo op uitrusting die kan worden gebruikt voor binnenlandse repressie en autonome aanwijzingen in het kader van de reisbeperkingen en de bevrozing van tegoeden. Er werden aanvullende maatregelen voorgesteld.

2. AANPASSING VAN ONZE AANPAK

- Herziening en aanpassing van het EU-nabuschapsbeleid
- Streven naar geavanceerde status in de associatieovereenkomsten
- Versterking van de politieke dialoog

De EU-respons op de veranderingen die in de regio plaatsgrijpen, moet meer gericht, innovatief en ambitieus zijn en beantwoorden aan de behoeften van de mensen en de realiteiten ter plaatse. Politieke en economische hervormingen moeten gepaard gaan met politieke rechten en vrijheden, verantwoordingsplicht en participatie, en deze helpen verwezenlijken. De EU moet klaar staan om meer steun te verlenen aan die landen die bereid zijn om te werken aan zulk een gemeenschappelijke agenda, maar tegelijk moet deze steun ook worden heroverwogen indien de betrokken landen van de afgesproken koers afwijken.

Deze nieuwe aanpak, een “**Partnerschap voor democratie en gedeelde welvaart**”, betekent een aanzienlijke intensivering van de EU-betrekkingen met die partners die zich verbinden tot specifieke, meetbare hervormingen. Het is een meer gedifferentieerde, **op stimulansen gebaseerde aanpak** (“meer voor meer”): landen die meer en sneller vooruitgang boeken met de hervormingen, kunnen daardoor op meer steun van de EU rekenen. De steun zal opnieuw worden toegewezen of anders gericht voor landen die dralen of afwijken van de overeengekomen hervormingsplannen.

Meer concreet impliceert nauwere politieke samenwerking dat vooruitgang moet worden geboekt naar strengere normen voor mensenrechten en goed bestuur, gebaseerd op een aantal minimale ijkpunten waaraan de prestaties worden getoetst. **De fundamentele kwalificatie om een partnerschap aan te gaan zou de verbintenis moeten zijn tot vrije en eerlijke verkiezingen waarop correct toezicht wordt uitgeoefend.** Dat betekent ook nauwere samenwerking in de context van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en meer samenwerking in internationale fora inzake onderwerpen van gemeenschappelijk belang. De EU zal zich verder blijven engageren voor een vreedzame oplossing van de geschillen tussen en binnen de staten van de regio en daar steun aan verlenen. Het partnerschap moet worden ondersteund door een intensere politieke dialoog. De EU zal de bilaterale politieke dialoog op alle niveaus intensiveren zodra de situatie dat mogelijk maakt, met bijzondere aandacht voor de mensenrechten en de politieke verantwoordingsplicht.

De partnerlanden die de nodige hervormingen doorvoeren, kunnen erop rekenen dat de **onderhandelingen** over de associatieovereenkomsten **worden hervat** met de bedoeling te komen tot een “geavanceerde status”; dit impliceert een versterkte politieke dialoog en

nauwere banden tussen het partnerland en de EU-instellingen. Dit omvat ook een sterker engagement over mobiliteit en betere markttoegang tot de EU.

3. DEMOCRATIE EN INSTITUTIONELE OPBOUW

- Meer steun voor het maatschappelijk middenveld
- Oprichting van een nabuurschapsfaciliteit voor het maatschappelijk middenveld
- Steun voor het Forum voor sociale dialoog

De EU is bereid steun te bieden aan processen voor democratische en constitutionele hervormingen. Justitiële hervormingen, grotere transparantie en bestrijding van corruptie zijn in dit verband van bijzonder belang, zowel om buitenlandse en binnenlandse economische investeringen aan te moedigen als om een zichtbare verandering van het dagelijks leven van de mensen te bewerkstelligen. We zijn bereid om via instrumenten zoals twinning en TaieX deskundigheid ter beschikking te stellen ter ondersteuning van capaciteitsopbouw met bijzondere nadruk op versterking van die overheidsinstellingen die voor consolidatie van de veranderingen kunnen zorgen, ook op regionaal en plaatselijk niveau. Onze expertise inzake steun bij verkiezingen zal ook ten volle worden ingezet om de verkiezingsprocessen in Tunesië en, indien de autoriteiten daarom verzoeken, in Egypte te ondersteunen.

Een bloeiend **maatschappelijk middenveld** kan de mensenrechten helpen ondersteunen en bijdragen aan de opbouw van de democratie en goed bestuur. Het levert een belangrijke bijdrage bij het in de hand houden van overheidsexcessen. Niet-gouvernementele en maatschappelijke organisaties kunnen hoognodige steun bieden voor de hervormingen en zijn actief op gebieden die een groot raakvlak hebben met zaken die burgers na aan het hart liggen, zoals mensenrechten, het milieu en sociale en economische ontwikkeling. Op dit terrein moeten we streven naar maximalisering van de bijstand die lidstaten op korte termijn kunnen leveren om een platform te ontwikkelen voor het maatschappelijk middenveld, politieke partijen, vakbonden en vakverenigingen. Dit kan worden verwezenlijkt met financiering van de EU en met de steun van politieke partijen, vakbonden, stichtingen en ngo's uit de EU. Vrouwen zijn bij de veranderingen in de regio zeer actief en genderaspecten zullen bij toekomstige steun van de EU dan ook een belangrijke rol spelen.

Bij de toetsing van het Europees nabuurschapsbeleid in april zullen voorstellen worden gedaan voor versterking van de EU-steun aan maatschappelijke organisaties in de nabuurschapslanden. Hieronder valt ook specifieke steun voor het maatschappelijk middenveld (een **nabuurschapsfaciliteit voor het maatschappelijk middenveld**) ter ontwikkeling van het vermogen van maatschappelijke organisaties op het gebied van pleitbezorging en van hun mogelijkheden om de hervormingen in het oog te houden en doeltreffend aan beleidsdialogen deel te nemen.

De sociale dialoog tussen vakbonden en werkgevers speelt een belangrijke rol voor de instandhouding van het tempo van de hervormingsinspanningen. Nieuwe vakbonden en werkgeversorganisaties zijn thans in opkomst. Dit biedt een gelegenheid voor een doeltreffender sociale dialoog. Deze moet worden ondersteund door middel van het Mediterrane Forum voor sociale dialoog, dat uitwisseling tussen de sociale partners in het

Middellandse Zeegebied faciliteert inzake belangrijke sociale en werkgelegenheidsvraagstukken en ondersteuning biedt voor capaciteitsopbouw.

De EU verleent al steun aan de hervorming van het openbaar bestuur, gericht op stroomlijning en versterking van de fundamentele beleidsprocessen, de formulering van de begroting en de capaciteit om binnenlandse financiering tot stand te brengen door middel van efficiënte, eerlijke en duurzame belastingstelsels en belastingadministraties. Om de strijd tegen corruptie en illegale financieringsstromen beter te ondersteunen en het financiële beheer te verbeteren, moeten deze programma's zich ook richten op transparantie en verantwoordingsplicht bij de overheid.

4. MOBILITEITSUITDAGINGEN AANPAKKEN

- Mobiliteitspartnerschappen sluiten
- De lokale Schengensamenwerking versterken
- De verbeteringen van de visumcode van de EU ten volle benutten

Contacten tussen mensen zijn een belangrijk middel om het wederzijdse begrip en het bedrijfsleven te stimuleren. Dit komt zowel de culturele en economische hervorming van het hele Middellandse Zeegebied als de integratie van migranten in de EU ten goede.

Een belangrijk onderdeel hiervan is versterking van de **capaciteitsopbouw** in de mediterrane landen op het gebied van grenzen/migratie/asiel en doeltreffender samenwerking op het gebied van rechtshandhaving, teneinde de veiligheid in het gehele Middellandse Zeegebied te bevorderen.

We moeten met onze partnerlanden **mobilitieitspartnerschappen** opzetten. Deze moeten een systematisch kader bieden voor een goede beheersing van het personenverkeer tussen de EU en een derde land. Dergelijke mobiliteitspartnerschappen strekken zich uit tot initiatieven zoals regelingen voor visumverlening en legale migratie, juridische kaders voor (economische) migratie, capaciteitsopbouw om overmakingen te beheersen en vraag en aanbod op de arbeidsmarkt efficiënt op elkaar af te stemmen, terugkeer en re-integratieprogramma's, modernisering van de asielstelsels volgens de EU-normen, enz. In ruil voor sterkere mobiliteit moeten de partners bereid zijn tot intensievere capaciteitsopbouw en passende financiële steun voor grensbeheer, preventie en bestrijding van illegale migratie en mensenhandel, onder meer door intensiever maritiem toezicht; terugkeer van illegale migranten (terugkeerregelingen en overnameovereenkomsten) en versterking van de capaciteit en de mogelijkheden van de rechtshandhavingsautoriteiten om grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en corruptie doeltreffend te bestrijden.

Op de korte termijn gaat de Commissie samenwerken met de lidstaten op het gebied van **wetgeving inzake legale migratie en het visumbeleid om het streven naar versterkte mobiliteit te ondersteunen, in het bijzonder voor studenten, onderzoekers en zakenmensen**. De lokale Schengensamenwerking moet worden versterkt en de praktische verbeteringen en flexibiliteitsbepalingen voor visumaanvragers in het kader van de EU-visumcode moeten ten volle worden benut, zoals de afgifte van meervoudige visa voor bonafide reizigers en specifieke groepen (bijvoorbeeld onderzoekers, studenten en

zakenmensen). Op basis van een gedifferentieerde, empirisch onderbouwde aanpak moet worden gestreefd naar onderhandelingen met de landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied over faciliteringsovereenkomsten voor visa voor kort verblijf. Indien nodig zal financiële bijstand worden verleend. **De Commissie dringt er bij de gezamenlijke wetgevers op aan snel de richtlijnen inzake seizoenarbeiders uit derde landen en binnen een onderneming overgeplaatste werknemers uit derde landen goed te keuren. Ook dat zal bijdragen tot betere mobiliteit in de richting van de EU.**

Op voorwaarde dat de visumfaciliteringsovereenkomsten (en overnameovereenkomsten) doeltreffend worden toegepast, kunnen op de lange termijn voor afzonderlijke partnerlanden per geval geleidelijke stappen naar visumliberalisering worden overwogen, waarbij rekening moet worden gehouden met de algehele betrekkingen met het betrokken partnerland en waarbij de voorwaarde geldt dat de voorwaarden voor beheerste en veilige mobiliteit aanwezig zijn.

5. INCLUSIEVE ECONOMISCHE ONTWIKKELING STIMULEREN

- Het midden- en kleinbedrijf en de werkgelegenheid bevorderen
- Streven naar consensus onder de lidstaten over stijging van EIB-leningen met een miljard euro
- Met andere belanghebbenden samenwerken om het EBWO-mandaat uit te breiden naar de landen van het Middellandse Zeegebied
- Werkgelegenheid en opleiding bevorderen

De onlusten in verschillende zuidelijke mediterrane landen hangen duidelijk samen met hun economische zwakten. Veel van de betrokken economieën worden gekenmerkt door een ongelijke verdeling van de welvaart, ontoereikende sociale en economische hervormingen, beperkte werkgelegenheidsgroei, zwakke onderwijs- en opleidingsstelsels, die niet in staat zijn de vaardigheden bij te brengen waar de arbeidsmarkt om vraagt, en een geringe regionale handelsintegratie.

De landen in de regio moeten hun economieën een nieuwe impuls geven, teneinde duurzame, inclusieve groei, de ontwikkeling van de armere regio's en werkgelegenheidsgroei tot stand te brengen. Het midden- en kleinbedrijf heeft een cruciale rol bij het scheppen van werkgelegenheid. Voor een florerend midden- en kleinbedrijf is een robuust regelgevingskader nodig, dat handel en ondernemerschap stimuleert. De EU is bereid hiervoor steun te verlenen door middel van beleidsdialoog en samenwerking in het kader van het Euromed-werkprogramma voor industriële samenwerking. Dit moet worden begeleid met een geïntegreerd werkgelegenheids- en sociaal beleid, dat ook gericht is op het afstemmen van opleidingsinitiatieven op de behoeften van de arbeidsmarkt, sociale dialoog, het bieden van sociale vangnetten en het omvormen van de informele sector.

De internationale financiële instellingen kunnen aan deze inspanningen een bijdrage leveren. Financiering zou kunnen worden verstrekt door de Europese Investeringsbank (EIB) en, indien de niet tot de EU behorende aandeelhouders daarmee instemmen, door de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO). De EIB is al meer dan dertig jaar actief

in de regio via de Europees-mediterrane investerings- en partnerschapsfaciliteit (FEMIP). FEMIP is actief in negen landen in het zuidelijke Middellandse Zeegebied en concentreert zich op investeringen in infrastructuur en ondersteuning van de particuliere sector. De EIB kan de goedkeuring en tenuitvoerlegging van projecten die momenteel in de pijplijn zitten versnellen, en daarnaast de komende drie jaar rond zes miljard euro ter beschikking stellen van het Middellandse Zeegebied, **mits de Raad zijn goedkeuring geeft aan de aanvullende leningenportefeuille** van een miljard euro die onlangs door het Europees Parlement is voorgesteld. **De Commissie steunt deze verhoging van het leningmandaat en dringt er bij de Raad op aan snel tot overeenstemming te komen.**

De Raad wordt ook verzocht zijn goedkeuring te hechten aan het Commissievoorstel van mei 2008 over de terugbetalingen aan de EIB. Hiermee kunnen de EIB en andere financiële bemiddelaars de FEMIP-middelen die terugvloeien uit eerdere financieringsoperaties in de particuliere sector herinvesteren. Op korte termijn kan met een dergelijke regeling ongeveer 120 miljoen euro beschikbaar komen, en tegen 2013 circa 200 miljoen euro.

De EBWO is momenteel niet actief in het zuidelijke Middellandse Zeegebied, maar kan haar activiteiten uitbreiden indien haar statuten worden gewijzigd. Indien alle aandeelhouders daarmee instemmen, kan de EBWO jaarlijks voor in aanvang 1 miljard euro zakelijke activiteiten ontplooiën met de bestaande middelen van de bank. **De Commissie steunt de uitbreiding van de activiteiten van de EBWO en roept de lidstaten en andere aandeelhoudende regeringen op daaraan met spoed hun steun te verlenen.**

Deze initiatieven zullen niet ten koste gaan van de leningen aan andere landen, zoals de oostelijke nabuurschapslanden.

6. MAXIMAAL EFFECT OP HANDEL EN INVESTERINGEN

- Pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels vaststellen
- Snel overeenkomsten over landbouw- en visserijproducten goedkeuren
- Onderhandelingen over de handel in diensten bespoedigen
- Onderhandelen over brede vrijhandelsovereenkomsten

Handel en investeringen zijn motoren voor groei en dragen bij tot de bestrijding van armoede. Dit brengt mensen bij elkaar, versterkt de banden tussen landen en draagt bij tot politieke stabiliteit. Om buitenlandse directe investeringen (BDI) optimaal te kunnen benutten, moeten deze worden ingebed in een degelijk zakelijk klimaat. Dat vereist versterking van de rechtsstaat en het justitiële stelsel, bestrijding van corruptie en stroomlijning van administratieve procedures.

De landen van de regio bevinden zich in verschillende stadia wat betreft handels- en investeringsbetrekkingen met de EU. Sommige landen (Tunesië, Marokko, Egypte en Jordanië) zijn relatief vergevorderd, andere (Syrië, Algerije en Libië) zijn veel minder ver. De EU heeft vrijhandelsovereenkomsten voor vrije markttoegang voor industrieproducten gesloten met de hele regio (met uitzondering van Syrië en Libië). Onlangs heeft de EU de preferentiële markttoegang voor landbouw- en visserijproducten uitgebreid, met name voor

Egypte en Jordanië, en verschillende andere overeenkomsten op dit terrein, bijvoorbeeld met Marokko, bevinden zich in de onderhandelings- of goedkeuringsfase. Met Marokko is ook gesproken over de liberalisering van diensten, maar arbeidsmobiliteit is een groot struikelblok.

De EU-maatregelen ter ondersteuning van de handel en investeringen moeten liefst worden afgestemd op de situatie in elk land, waaronder het algemene tempo en de omvang van de hervormingen, ook gezien de huidige onrust in de regio.

Op korte tot middellange termijn zou de EU kunnen streven naar:

- snellere afronding en goedkeuring door de EU van akkoorden tot liberalisering van de handel, met name voor landbouw- en visserijproducten met Tunesië en Marokko;
- start van onderhandelingen over overeenkomsten inzake conformiteitsbeoordeling en aanvaarding van industrieproducten;
- versnelling van de lopende bilaterale onderhandelingen over de liberalisering van de handel in diensten (waaronder visumversoepeling voor personen met bepaalde beroepen);
- ondertekening in 2011 van de **regionale conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels**, in combinatie met op korte termijn een herziening van die oorsprongsregels. Referentiepunt voor deze hervormingen is de onlangs goedgekeurde regeling voor de landen die voor het SAP in aanmerking komen. **De Commissie roept de Raad op om zo snel mogelijk haar voorstellen inzake één regionaal verdrag goed te keuren, na raadpleging van het Europees Parlement.**

Zoals op regionaal en bilateraal niveau afgesproken met onze partners in het zuidelijke Middellandse Zeegebied, wordt op middellange tot lange termijn gestreefd naar diepgaande en brede vrijhandelsgebieden die voortbouwen op de huidige Euro-mediterrane associatieovereenkomsten en de actieplannen in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid. Deze overeenkomsten moeten worden ingebed in een breder pakket ter ondersteuning van democratische en economische hervormingen. Er moeten onderhandelingen worden opgestart met de landen die duidelijk bezig zijn met een dergelijk proces van politieke en economische transformatie. Deze overeenkomsten moeten niet alleen gericht zijn op het afschaffen van invoerrechten, maar moeten ook geleidelijke integratie stimuleren tussen de economieën van onze partners in het zuidelijke Middellandse Zeegebied en de Europese interne markt, waarvoor bijvoorbeeld convergentie van de regelgeving nodig is. Hierbij moet met name voorrang worden gegeven aan maatregelen op het gebied van mededinging, overheidsopdrachten, bescherming van investeringen en sanitaire en fytosanitaire maatregelen.

7. BEVORDERING VAN SECTORALE SAMENWERKING

- Een energiegemeenschap tussen de EU en het zuidelijke Middellandse Zeegebied tot stand brengen
- Een steunprogramma voor ontwikkeling van landbouw en platteland opzetten

- Deelname aan scholingsprogramma's vergroten
- Internet en andere communicatietechnologieën verder ontwikkelen

Het zuidelijke Middellandse Zeegebied is strategisch gezien belangrijk voor de EU wat betreft de **continuïteit van de gas- en olielevering** uit sommige landen, maar ook breder gezien wat betreft de doorvoer uit de regio en landen daarbuiten. Er zijn duidelijk mogelijkheden voor de opzet van een Euro-mediterraan partnerschap voor de opwekking en het beheer van hernieuwbare energie, met name wind- en zonne-energie, en een gezamenlijke aanpak om de continuïteit van de energievoorziening te waarborgen. Gezamenlijke investeringen in duurzame energie in het zuidelijke Middellandse Zeegebied in het kader van de EU-strategie voor een koolstofvrije economie tegen 2050 leiden tot nieuwe mogelijkheden voor partnerschap, gesteld dat het juiste marktperspectief voor de invoer van elektriciteit tot stand komt.

Het is wenselijk om het zuidelijke Middellandse Zeegebied een geloofwaardig perspectief op integratie in de Europese energiemarkt te bieden op basis van een gedifferentieerde en geleidelijke aanpak. Op middellange tot lange termijn zou dit betekenen dat een energiegemeenschap tussen de EU en het zuidelijke Middellandse Zeegebied moet worden opgericht, te beginnen met de Maghreblanden en eventueel geleidelijk uit te breiden tot de Mashreklanden. Deze gemeenschap zou een uitbreiding kunnen vormen van het Verdrag tot oprichting van de Energiegemeenschap tot de oostelijke en zuidoostelijke buurlanden of moeten voortbouwen op deze ervaringen. Relevante delen van de Europese energiewetgeving zouden erin moeten worden opgenomen zodat het energiebeleid van onze partners in het zuidelijke Middellandse Zeegebied reële en geloofwaardige convergentie met het EU-beleid vertoont.

Onderwijs moet een van de belangrijkste EU-activiteiten in de regio zijn. Om de democratie te bevorderen, een goed gekwalificeerde beroepsbevolking te kweken en bij te dragen tot de modernisering van de economieën in het zuidelijke Middellandse Zeegebied, moet de hoge analfabetismegraad worden aangepakt. Uitwisselingen tussen universiteiten zijn waardevol en er moet meer gebruik worden gemaakt van Erasmus Mundus, Euromed Jeugd en Tempus om ervoor te zorgen dat er beduidend meer mensen uit partnerlanden van het zuidelijke Middellandse Zeegebied aan deze programma's zullen deelnemen. Ook beroepsonderwijs en -opleiding spelen een belangrijke rol bij het aanpakken van ongelijkheid. Onder meer zouden de kerncomponenten van een geïntegreerd beleid op dit gebied moeten worden bepaald door nationale debatten met belangrijke actoren te organiseren. Ook moet een uitwisseling plaatsvinden van beproefde methoden om werklozen meer vaardigheden te laten ontwikkelen.

Toerisme is voor veel landen in het zuidelijke Middellandse Zeegebied een belangrijk onderdeel van het bbp. De EU moet uitbreiding nastreven van de bestaande initiatieven "Europese toptbestemmingen" (EDEN), voor duurzaam toerisme, en Calypso, ter bevordering van toerisme in deze landen in het laagseizoen. De bescherming en bevordering van **culturele diversiteit** is belangrijk en de EU is van plan om culturele initiatieven samen met het zuidelijke Middellandse Zeegebied verder te ontwikkelen.

De recente gebeurtenissen in het zuidelijke Middellandse Zeegebied en de stijgende voedselprijzen hebben aangetoond dat de EU haar partnerlanden moet helpen om de doelmatigheid en productiviteit van de **landbouw** te vergroten en de continuïteit van de

voedselvoorziening te waarborgen. De Commissie zou steun kunnen verlenen voor plattelandontwikkeling via een nieuw initiatief – een **Europese nabuurschapsfaciliteit voor landbouw en plattelandontwikkeling**. Dit programma kan worden gebaseerd op de kennis en ervaring van de EU met betrekking tot de ontwikkeling van plattlandsgebieden. In deze faciliteit zou investeringssteun worden gecombineerd met de opbouw van bestuurlijke capaciteit om de modernisering van de landbouwproductie volgens Europese kwaliteits- en voedselveiligheidsnormen te stimuleren. De faciliteit zou in nauwe samenwerking met de FAO, de Wereldbank en eventueel de EIB kunnen worden ontwikkeld.

Op het gebied van **vervoer** zou de samenwerking zich moeten concentreren op de modernisering van de luchtverkeersleiding en de verbetering van de veiligheid en de beveiliging van de luchtvaart, met het oog op een Euro-mediterrane luchtvaartruimte. Het gaat er onder meer om het European Geostationary Navigation Overlay System (EGNOS) uit te breiden tot de partners in het Middellandse Zeegebied. Samenwerking met deze partners bij de tenuitvoerlegging van een maritieme strategie voor het Middellandse Zeegebied zou de maritieme veiligheid, beveiliging en surveillance ten goede komen.

Bij de opstanden in de landen van het Middellandse Zeegebied werd op grote schaal gebruik gemaakt van **elektronische communicatietechnologieën** en satellietverbindingen. Het gebruik van mobiele telefoons en sociale netwerken op internet toont aan hoe belangrijk moderne informatietechnologie is voor de verspreiding van informatie. In landen waar informatie niet vrij kan circuleren, kunnen dergelijke instrumenten een belangrijke bijdrage leveren aan de democratisering en de ontwikkeling van de publieke opinie doordat de vrijheid van meningsuiting wordt bevorderd.

Hoewel de regelgeving enigermate is hervormd, is deze in veel landen van het zuidelijke Middellandse Zeegebied nog steeds onvoldoende ontwikkeld om optimaal gebruik te kunnen maken van het groeipotentieel van de sector informatie- en communicatietechnologie. De belangrijkste kritieke factoren die moeten worden aangepakt, zijn de totstandbrenging van echt open markten (vaak is nog steeds sprake van een quasimonopolie), de oprichting van onafhankelijke regelgevende instanties, de totstandbrenging van gelijke voorwaarden en eerlijke concurrentie voor marktdeelnemers, efficiënt beheer van het spectrum en de waarborging van de privacy en veiligheid van gebruikers.

Het waarborgen van veilig, stabiel en duurzaam internet en andere elektronische communicatietechnologieën is een cruciaal onderdeel van het opbouwen van democratie. Voorkomen moet worden dat de toegang tot deze diensten zomaar wordt verstoord of de burger wordt ontzegd. Gezien het grensoverschrijdende en het onderling verbonden karakter van elektronische communicatietechnologieën, waaronder internet, kan unilaterale interventie door een land grote gevolgen hebben in de rest van de wereld. De Commissie zal instrumenten ontwikkelen waarmee de EU maatschappelijke organisaties of individuele burgers zo nodig kan bijstaan om dergelijke willekeurige verstoringen te omzeilen.

8. REGIONALE EN SUBREGIONALE IMPLICATIES

De recente dramatische gebeurtenissen in de regio zullen zich wellicht niet gelijkmatig over de hele regio verspreiden en de veranderingen zullen ook per land aanzienlijk verschillen. De regionale dimensie is steeds belangrijker geworden en regionale samenwerking zal belangrijk zijn om de negatieve neveneffecten op te vangen.

Door de veranderingen in de regio is het nu belangrijker dan ooit dat zo snel mogelijk vooruitgang wordt geboekt in het **vredesproces in het Midden-Oosten**. De EU zou ook nauw moeten samenwerken met haar partners om hen te helpen bij de politieke en sociale veranderingen in de regio. Met name Turkije speelt een cruciale rol, vanwege zijn positie op regionaal niveau en als krachtig voorbeeld van een meerpartijendemocratie in een land met een overwegend islamitische bevolking.

Als we de regionale situatie met een frisse blik bekijken, moeten we de positieve elementen van het Barcelonaproces en die van de Unie voor het Middellandse Zeegebied samenvoegen in een nieuwe aanpak. De regionale samenwerking is het effectiefst gebleken bij projecten die concrete resultaten opleveren – op het gebied van milieu, energie, vervoer, handel en sociale dialoog.

Regionale economische integratie dient te worden gestimuleerd. De EU zal projecten steunen die bevorderlijk zijn voor vrije handel tussen de landen in de regio, onderlinge aanpassing van de regelgeving, sterker economisch bestuur en de infrastructuur die nodig is voor uitbreiding van de regionale handel.

Het idee achter de oprichting van de Unie voor het Middellandse Zeegebied was goed: een sterk partnerschap tussen de landen aan weerszijden van de Middellandse Zee. We moeten evenwel erkennen dat de uitvoering niet tot de gewenste resultaten heeft geleid. De Unie voor het Middellandse Zeegebied moet worden hervormd om tot wasdom te kunnen komen. Zij moet als katalysator fungeren en staten, internationale financiële instellingen en de particuliere sector samenbrengen rond concrete projecten die de werkgelegenheid, innovatie en groei genereren die de regio zo hard nodig heeft. De Unie zou een gunstig klimaat kunnen scheppen voor vorderingen in het vredesproces in het Midden-Oosten. Het een mag echter niet afhankelijk zijn van het ander. De partnerlanden zouden aan deze projecten kunnen deelnemen volgens het beginsel van variabele geometrie, naargelang van hun behoeften en interesses. De hoge vertegenwoordiger en de Commissie zijn bereid om een grotere rol te gaan spelen in de Unie voor het Middellandse Zeegebied, overeenkomstig het Verdrag van Lissabon.

9. FINANCIËLE BIJSTAND VAN DE EU

- Heroriënteren van bilaterale programma's van het Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument
- Extra financiering verschaffen

Momenteel is in het kader van het Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument tot eind 2013 ongeveer vier miljard euro beschikbaar voor onze zuidelijke buurlanden. Het grootste deel van deze steun wordt verstrekt via bilaterale programma's. De lopende en geplande programma's richten zich veelal op de drie prioriteiten van het partnerschap, maar gezien de omvang van de recente veranderingen in de regio is uitgebreide toetsing en eventuele heroriëntatie van de EU-steun noodzakelijk, in overleg met de partnerlanden.

Wij hebben zowel Tunesië als Egypte al laten weten dat wij bereid zijn volledige heroriëntatie van de bilaterale programma's voor 2011-2013 (voor respectievelijk 240 en 445 miljoen euro)

zorgvuldig te overwegen om beter te kunnen inspelen op de huidige uitdagingen en om ervoor te zorgen dat onze respons voldoet aan de legitieme aspiraties van de bevolking. Meer in het algemeen zullen voor de hele regio de programma's in nauw overleg en samenwerking met de begunstigde landen worden getoetst. We roepen de lidstaten op om ook hun bilaterale programma's op die manier te toetsen, zodat de Europese steun maximaal effect kan sorteren. Wij zijn van mening dat binnen de huidige begroting de actuele gebeurtenissen ongekende inspanningen zullen vergen om zoveel mogelijk coördinatie en samenhang tot stand te brengen tussen de inspanningen van de lidstaten en de EU. Wij blijven ook streven naar maximale interactie en coördinatie met de internationale financiële instellingen.

Het toetsen en heroriënteren van de steun is de eerste stap om de regeringen van de partnerlanden te helpen de hervormingen te consolideren en de sociaaleconomische ontwikkeling te bevorderen. Het is nog te vroeg voor een zinvolle behoefte-evaluatie, maar het is duidelijk dat het hervormingsproces aanzienlijke ondersteuning zal vergen. Deze ondersteuning zal binnen de huidige EU-begroting worden gefinancierd¹.

Ook zal ernaar worden gestreefd om de particuliere sector van de EU te stimuleren om in het zuidelijke Middellandse Zeegebied te investeren. Hiertoe zal de Commissie leningen van de FEMIP van de EIB en van andere internationale financiële instellingen blijven ondersteunen via de investeringsfaciliteit voor het nabuurschapsbeleid (NIF), waarmee investeringen in infrastructuur en de ontwikkeling van de particuliere sector worden gesubsidieerd². **Gezien de omvang van de bijdrage van de Commissie aan de ENB-investeringsfaciliteit worden de lidstaten aangemoedigd om dit instrument verder aan te vullen.**

Op particuliere directe buitenlandse investeringen die door dit soort financieringsinstrumenten worden ondersteund, moeten ook krachtige beschermende bepalingen van toepassing zijn. De Commissie zal voor een voorlichtingsinstrument zorgen en een kader voor investeringsbescherming ontwikkelen voor Europese ondernemingen die in het zuidelijke Middellandse Zeegebied zouden willen investeren.

Ten slotte kan macro-economische bijstand nodig zijn voor bepaalde landen die waarschijnlijk te maken krijgen met **moeilijkheden op korte termijn**, door de impact van de crisis op de handel, het investeringsklimaat en het toerisme, en door de verstoring van de binnenlandse productie. Indien het IMF voor kredietprogramma's zorgt, en gesteld dat er inderdaad behoefte blijkt te zijn aan externe financiering, dan zouden de landen die onder het Europees Nabuurschapsbeleid vallen, in aanmerking komen voor **macrofinanciële bijstand van de EU**.

10. CONCLUSIES

Deze mededeling omvat de eerste voorstellen voor een nieuw partnerschap ter ondersteuning van de veranderingen in het zuidelijke Middellandse Zeegebied. De hulp op onmiddellijke en korte termijn moet worden gecombineerd met bijstand op langere termijn zodra elk land kan aangeven wat het van zijn EU-partners nodig heeft.

¹ Binnen rubriek 4 van het meerjarig financieel kader voor 2007-2013, indien noodzakelijk via het flexibiliteitsinstrument of de reserve voor noodhulp.

² De ENB-investeringsfaciliteit genereert veel extra middelen: in de periode 2007-2010 leidden deze subsidies tot 17 keer zoveel financiering voor goedgekeurde projecten. Dit potentieel moet de komende jaren verder worden benut.

De Europese Unie heeft als gemeenschap van democratische lidstaten en een unie van bevolkingen diverse horden moeten nemen. Ons succes was mogelijk doordat de hoop het won van de angst en vrijheid zegevierde over repressie. Daarom begrijpen wij in de EU heel goed wat het volk in het zuidelijke Middellandse Zeegebied wil. De EU wil de regio helpen echte democratieën en vreedzame welvarende samenlevingen tot stand te brengen. Elk land en elk volk beslist over zijn eigen toekomst en maakt zijn eigen keuzes. Zij moeten zelf beslissen – het is niet aan ons om oplossingen op te leggen. Deze mededeling weerspiegelt het voornemen van de EU om hen te ondersteunen op weg naar een betere toekomst.

Bijlage 1 GLOSSARIUM VAN TERMEN

Associatieovereenkomst

Betreft een contractuele betrekking tussen de Europese Unie (EU) en een niet-EU-land. Associatieovereenkomsten zijn bedoeld voor de bevordering van: het opzetten of versterken van een regelmatige dialoog en nauwe betrekkingen op politiek en veiligheidsgebied; een geleidelijke liberalisering van de handel in goederen, diensten en kapitaal; economische samenwerking met het oog op economische en sociale ontwikkeling en regionale economische integratie; de sociale, culturele en mensenrechtendialoog. De wettelijke grondslag voor het sluiten van een associatieovereenkomst is artikel 217 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) bevat een specifieke verwijzing naar overeenkomsten met naburige landen in artikel 8, lid 2.

Het concept van “geavanceerde status” in het kader van de associatieovereenkomst betekent een versterking van de politieke samenwerking en nieuwe perspectieven voor de economische en handelsrelaties, een geleidelijke harmonisering van de regelgeving en een versterkte samenwerking met bepaalde Europese agentschappen en programma’s.

Verregaande alomvattende vrijhandelszone

Betreft een vrijhandelsovereenkomst die een breed spectrum van handelsgelateerde kwesties bestrijkt (“alomvattend”) en beoogt handelsbelemmeringen “achter de grenzen” weg te werken door harmonisering van de regelgeving, om zo de interne markt van de EU gedeeltelijk open te stellen voor of uit te breiden tot de andere partij. Wordt momenteel alleen aan landen aangeboden die vallen onder het Europees nabuurschapsbeleid.

Europees nabuurschapsbeleid

Voorgesteld door de Commissie in 2003-2004 als een kaderbeleid waarmee de uitgebreide EU haar banden met 16 buurlanden kon aanhalen en versterken (Algerije, Armenië, Azerbeidzjan, Egypte, Georgië, Israël, Jordanië, Libanon, Libië, Marokko, Moldavië, Oekraïne, bezet Palestijns gebied, Syrië, Tunesië en Wit-Rusland). De bedoeling van dit beleid is het risico van marginalisering tegen te gaan voor die buurlanden die niet hebben deelgenomen aan de historische uitbreidingsronde van 2004 en aldus een gedeelde ruimte van voorspoed, stabiliteit en veiligheid te verzekeren. In april 2011 wordt naar verwachting de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid goedgekeurd.

Actieplannen van het Europees nabuurschapsbeleid

Over deze specifieke per land opgestelde documenten wordt met de landen onderhandeld, gebaseerd op de behoeften en capaciteiten van de betrokken landen, alsook hun belangen en die van de EU. Er wordt gezamenlijk een agenda van politieke en economische hervormingen opgesteld door middel van prioriteiten voor de korte en middellange (3-5 jaar) termijn. Deze actieplannen bestrijken politieke dialoog en hervormingen, economische en sociale samenwerking en ontwikkeling, handelsgelateerde kwesties en de hervorming van de markt en de regelgeving, samenwerking op gebied van justitie en binnenlandse zaken, bepaalde sectoren (zoals transport, energie, informatiemaatschappij, milieu, onderzoek en ontwikkeling) en de menselijke dimensie (intermenselijke contacten, maatschappelijke organisaties, onderwijs, volksgezondheid). De geboden stimulansen (waar vooruitgang met

relevante hervormingen tegenover moet staan) zijn: een grotere integratie in de Europese programma's en netwerken, meer steun en betere markttoegang.

Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument

Het Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument is sinds 2007 de wettelijke grondslag voor steun aan de landen van het Europees nabuurschapsbeleid en aan Rusland. Hiermee worden de overeengekomen prioriteiten van de actieplannen van het nabuurschapsbeleid ondersteund, alsook het strategische partnerschap met Rusland, en worden eerdere instrumenten ten behoeve van de oostelijke buurlanden en Rusland, respectievelijk de mediterrane partnerlanden vervangen.

Proces van Barcelona

Kaderbeleid gelanceerd in 1995 door de ministers van Buitenlandse Zaken van de toenmalige EU-15 en de 14 mediterrane partners als basis voor het Euro-mediterrane partnerschap dat zich heeft ontwikkeld tot de Unie voor het Middellandse Zeegebied. Het partnerschap bestreek drie belangrijke dimensies: politieke en veiligheidsdialoog; economisch en financieel partnerschap; sociaal, cultureel en menselijk partnerschap. Met de invoering van het Europees nabuurschapsbeleid in 2004 werd het Proces van Barcelona in wezen omgevormd tot het multilaterale forum voor dialoog en samenwerking tussen de EU en haar mediterrane partners, terwijl de aanvullende bilaterale betrekkingen voornamelijk worden beheerd in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid en de associatieovereenkomsten met elk partnerland.

Europees-mediterrane investerings- en partnerschapsfaciliteit

Deze faciliteit verenigt leningen van de EIB die door de EU-begroting worden gewaarborgd en andere diensten die door de EIB worden geleverd ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en de integratie van de mediterrane partnerlanden. De activiteiten richten zich hoofdzakelijk op twee prioritaire gebieden: steun aan de particuliere sector en het creëren van een investeringsvriendelijk klimaat.

Europese Investeringsbank (EIB)

De Europese Investeringsbank is de financiële instelling van de Europese Unie. De aandeelhouders zijn de 27 lidstaten van de Europese Unie die gezamenlijk het kapitaal hebben geplaatst. De taak van de EIB is langetermijnfinanciering te bieden voor investeringsprojecten. Binnen de EU steunt de EIB de beleidsdoelstellingen van de Unie op de volgende gebieden: het midden- en kleinbedrijf; cohesie en convergentie; de strijd tegen klimaatverandering; milieubescherming en duurzame gemeenschappen; duurzame, concurrerende en veilige energie; de kenniseconomie; trans-Europese netwerken. Buiten de EU is de EIB actief in meer dan 150 landen voor de tenuitvoerlegging van de financiële pijler van het beleid voor externe samenwerking en ontwikkeling van de EU (ontwikkeling van de particuliere sector, ontwikkeling van infrastructuur, zekerheid van de energievoorziening, duurzaamheid van het milieu).

Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling

De Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling werd opgericht in 1991 als antwoord op de belangrijke wijzigingen van het politieke en economische klimaat in Centraal- en Oost-Europa en is een internationale financiële instelling die steun verleent aan projecten van Centraal-Europa tot Centraal-Azië, met name door investeringen in de particuliere sector

waarvan de behoeften niet volledig door de markt kunnen worden voldaan, met als doel de overgang naar een open en democratische markteconomie te stimuleren. Recent werd het werkterrein van de bank uitgebreid tot Turkije.

FRONTEX

Frontex is het Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie. Frontex is gevestigd in Warschau en is een gespecialiseerd en onafhankelijk orgaan dat de operationele samenwerking van de lidstaten op het gebied van de grensbeveiliging moet coördineren.

Maghreb

Met deze term worden gewoonlijk de vijf Noord-Afrikaanse landen Marokko, Algerije, Tunesië, Libië en Mauritanië aangeduid, naast het betwiste gebied van de Westelijke Sahara. Gewoonlijk bedoelt men er Algerije, Marokko en Tunesië mee.

Mashrek

Met deze term worden de landen ten oosten van Egypte en ten noorden van het Arabische schiereiland aangeduid: Jordanië, Libanon, Syrië, Palestina, hoewel gewoonlijk ook Egypte erbij wordt gerekend.